

УДК 349.6:620.91/.92(477)

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.94.2.28>

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ¹

Грузін А.М.,
студентка 3 курсу
факультету прокуратури
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
ORCID: 0009-0003-1001-3315
e-mail: a.m.gruzin@nlu.edu.ua
nastiiagruzin@gmail.com

Грузін А.М. Правове забезпечення розвитку відновлювальних джерел енергії як складової енергетичної та екологічної безпеки України.

У статті досліджується правове забезпечення розвитку відновлюваних джерел енергії як важливого елементу гарантування енергетичної та екологічної безпеки України. Обґрунтовано, що в умовах повномасштабної збройної агресії та руйнування енергетичної інфраструктури перехід до відновлюваної енергетики набуває стратегічного значення. Проаналізовано міжнародно-правові та національні нормативно-правові акти, що стосуються відновлюваної енергетики, зокрема положення Паризької кліматичної угоди, Порядку денного сталого розвитку ООН до 2030 року. Встановлено, що імплементація відповідних міжнародних стандартів у національне законодавство України спрямована на забезпечення скорочення викидів парникових газів, підвищення рівня енергоефективності та формування низьковуглецевої моделі розвитку економіки. Особливу увагу приділено аналізу національного законодавства, яке регулює розвиток відновлюваної енергетики, зокрема законів України «Про ринок електричної енергії», «Про альтернативні джерела енергії», «Про охорону навколишнього природного середовища», а також законодавчих змін, спрямованих на «зелену» трансформацію енергетичної системи. Доведено, що розвиток відновлюваних джерел енергії є важливим механізмом реалізації конституційного права громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Водночас визначено низку проблем правозастосування у цій сфері, зокрема нестабільність нормативного регулювання, фінансову заборгованість перед виробниками електроенергії з відновлюваних джерел та недостатню інституційну спроможність державних органів забезпечувати стабільність енергетичного ринку. Зроблено висновок, що ефективний розвиток відновлюваної енергетики в Україні можливий за умови вдосконалення правового механізму регулювання, забезпечення прозорості енергетичного ринку, належної імплементації європейського екологічного законодавства та створення стабільних правових гарантій для інвесторів. Це сприятиме підвищенню енергетичної незалежності держави, зміцненню екологічної безпеки та забезпеченню сталого розвитку національної економіки.

Ключові слова: відновлювані джерела енергії, енергетична безпека, зелена трансформація, правове регулювання, енергосистема.

Hruzin A.M. Legal support for the development of renewable energy sources as a component of energy and environmental security of Ukraine.

The article examines the legal framework for the development of renewable energy sources as a critical element in ensuring Ukraine's energy and environmental security. It is substantiated that in the context of full-scale armed aggression and the destruction of energy infrastructure, the transition to renewable energy acquires strategic importance. The study analyzes international and national regulatory acts concerning renewable energy, specifically the provisions of the Paris Agreement and the UN 2030

¹ Науковий керівник: Савчук О.О., доцентка, кандидатка юридичних наук, кафедра екологічного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Agenda for Sustainable Development. It is established that the implementation of relevant international standards into Ukraine's national legislation aims to reduce greenhouse gas emissions, increase energy efficiency, and foster a low-carbon economic development model. Particular attention is paid to the analysis of national legislation regulating the renewable energy sector, including the Laws of Ukraine «On the Electricity Market,» «On Alternative Energy Sources,» and «On Environmental Protection,» as well as legislative amendments targeted at the «green» transformation of the energy system. It is proven that the development of renewable energy sources serves as a vital mechanism for realizing the constitutional right of citizens to an environment that is safe for life and health. Concurrently, the study identifies several law enforcement challenges in this field, notably regulatory instability, financial debt to renewable energy producers, and the insufficient institutional capacity of state authorities to ensure energy market stability. The author concludes that the effective development of renewable energy in Ukraine is contingent upon improving the legal regulatory mechanism, ensuring energy market transparency, properly implementing European environmental legislation, and establishing stable legal guarantees for investors. Such measures will enhance the state's energy independence, strengthen environmental security, and ensure the sustainable development of the national economy.

Key words: renewable energy sources, energy security, green transformation, legal regulation, energy system.

Постановка проблеми. Сучасні виклики, пов'язані з руйнуванням енергетичної інфраструктури, вимагають негайного переходу від вразливої централізованої моделі до децентралізованої системи на основі відновлюваних джерел енергії. Реалізація цього переходу стримується нестабільністю законодавства та фінансовими кризами в галузі, що підриває довіру інвесторів і загрожує національній безпеці. Відтак, розробка дієвого правового механізму підтримки «зеленої» генерації є критично необхідною для забезпечення стабільного енергопостачання та захисту прав громадян.

Метою роботи є аналіз правових аспектів розвитку відновлювальних джерел енергії (ВДЕ) як фактору енергетичної та екологічної безпеки України. Дослідження фокусується на вивченні нормативної бази, оцінці новітніх механізмів «зеленої» трансформації (системи накопичення, статус активного споживача) та виявленні юридичних бар'єрів, що заважають стабільному функціонуванню ринку в умовах воєнного стану.

Стан опрацювання проблематики. Питання імплементації положень Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та особливості застосування норм європейського енергетичного права в національній правовій системі досліджувала О.А. Беляневич [1]. У працях Л. Ніколенко [2] розглянуто аспекти децентралізації та подолання декларативності стратегічних документів. Сучасні виклики і перспективи розвитку відновлюваної енергетики також висвітлюються у аналітичних дослідженнях та публікаціях експертів енергетичного сектору, зокрема О. Савченко [3].

Виклад основного матеріалу. Триваюча масштабна збройна агресія проти України, що супроводжується цілеспрямованим знищенням ключових об'єктів енергозабезпечення, зумовлює переосмислення ролі альтернативної генерації. Сьогодні впровадження «зелених» технологій виходить за межі суто фінансової доцільності чи технічного прогресу, трансформуючись у пріоритетну площину правової та природоохоронної діяльності. Формування стійкого сегмента регенеративної енергетики стає фундаментальним чинником зміцнення автономії національної енергосистеми та ефективним механізмом декарбонізації, що мінімізує антропогенне навантаження на біосферу. З огляду на це, інтенсифікацію використання невичерпних ресурсів варто трактувати як невід'ємну частину архітектури державної безпеки, де стабільність енергопостачання та захист довкілля забезпечуються через розгалужений правовий інструментарій та адаптацію світових екологічних регламентів до національного законодавства.

Впровадження відновлюваних енергетичних технологій виступає фундаментальною умовою забезпечення конституційних гарантій громадян на безпечне довкілля, задекларованих у ст. 50 Конституції України [4]. Дана норма покладає на державу імперативний обов'язок щодо формування такої стратегії природокористування, яка б базувалася на раціональному використанні ресурсів, превенції забруднення та стимулюванні безпечного енерговиробництва. Розвиток цих положень знаходить своє відображення у профільному Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища», де акцентується увага на пріоритетності екологічної безпеки та інтеграції природоохоронних вимог у господарську діяльність [5]. З огляду на це, розширення

сектору ВДЕ постає одним із центральних інструментів підтримання екологічного балансу та мінімізації техногенного тиску на екосистеми.

Глобальний вектор трансформації енергетичної галузі визначається зокрема Порядком денним у сфері сталого розвитку до 2030 року. Цей документ ООН базується на триєдиній концепції поєднання економічних, соціальних та екологічних складових розвитку. Центральним принципом декларації виступає засада «нікого не залишити осторонь». У контексті реформування вітчизняного енергоринку особливої ваги набувають Глобальні цілі 7 та 13, що спрямовані на перехід до доступної та екологічно чистої енергії, а також на протидію кліматичним змінам. Виконання цих завдань безпосередньо корелює з інтенсифікацією використання відновлюваних джерел, підвищенням показників енергоефективності та системним декарбонізаційним процесом, що є невід'ємною частиною сучасних зобов'язань України на світовій арені [6].

Фундаментальним міжнародно-правовим орієнтиром трансформації глобальної екологічної політики виступає Паризька угода 2015 року. Даний документ визначає основну ціль щодо стримування глобального потепління в межах значно нижче 2°C, визначаючи пріоритетність досягнення межі у 1,5°C відносно доіндустріального рівня. Досягнення зазначених параметрів вимагає докорінної реструктуризації національних енергетичних комплексів через впровадження низьковуглецевих інновацій та масштабування частки регенеративної енергії. В основі практичного втілення цих намірів лежить інструментарій Національно визначених внесків (НВВ), що зобов'язує суб'єктів міжнародного права систематично актуалізувати власні кліматичні плани та забезпечувати прозорість моніторингу результатів. Останні директиви Конференції сторін РКЗК ООН (зокрема, за підсумками COP27), що корелюють із науковими звітами Міжурядової групи експертів зі зміни клімату (IPCC), констатують, що для стримування глобального потепління необхідно досягти піку викидів парникових газів до 2025 року та зменшити їх на 43 % до 2030 року. Для України Паризька угода виступає важливим правовим механізмом залучення міжнародних інвестицій та технологій для відновлення енергетичної системи на основі принципів низьковуглецевого розвитку. Важливим елементом контролю за виконанням кліматичних зобов'язань є запроваджена з 2024 року Розширена база прозорості (Enhanced Transparency Framework – ETF), відповідно до якої держави повинні забезпечувати відкриту звітність щодо заходів із пом'якшення наслідків зміни клімату. Цей механізм корелюється із прагненням України сформувати прозорий реєстр гарантій походження енергії та забезпечити цифрову прозорість управління системою відновлюваної енергетики [7].

Ключовим напрямом правового забезпечення розвитку відновлюваної енергетики є інтеграція України до європейського енергетичного та екологічного простору. У цьому контексті ключову роль відіграє адаптація національного законодавства до *acquis communautaire* Європейського Союзу. Як зазначає О. А. Беянович, правове регулювання енергетичних відносин має комплексний характер, поєднуючи норми екологічного, господарського та енергетичного права. Імплементация активів Енергетичного Співтовариства, зокрема у сфері безпеки інвестування та функціонування енергетичних ринків, є прямим обов'язком держави. При цьому правові позиції Суду Європейського Союзу та практика Секретаріату Енергетичного Співтовариства повинні враховуватися національними судами та органами державної влади як інструмент офіційного тлумачення відповідних норм права. Такий підхід сприяє формуванню прозорого енергетичного ринку, запобігає дискримінаційним заходам та створює сприятливий інвестиційний клімат для розвитку відновлюваної енергетики [1, с. 74–75].

Крім цього, визначальним стратегічним орієнтиром модернізації енергетичного сектору України є Європейський зелений курс (European Green Deal) [8], започаткований у 2019 році. Ця стратегія спрямована на трансформацію економіки Європейського Союзу у ресурсоефективну та конкурентоспроможну модель розвитку, яка до 2050 року має досягти кліматичної нейтральності. Одним із ключових інструментів реалізації цієї політики є пакет законодавчих ініціатив «Fit for 55», що передбачає скорочення викидів парникових газів щонайменше на 55 % до 2030 року. Для України особливе значення мають такі інструменти «зеленого» курсу, як план REPowerEU [9], спрямований на прискорення розвитку відновлюваних джерел енергії та зменшення залежності від викопного палива, а також Механізм прикордонного вуглецевого коригування (СВАМ), який повноцінно запрацює з 2026 року. Імплементация відповідних норм у національне законодавство передбачає запровадження стандартів енергоефективності будівель, розвиток водневих технологій та створення інфраструктури для електротранспорту, включаючи розбудову мережі за-

рядних станцій. Важливим елементом цієї політики є концепція «Справедливого переходу» (Just Transition), що передбачає соціально-економічну підтримку регіонів, які поступово відмовляються від вугільної генерації, що має особливу актуальність для повоєнного відновлення економіки України [10].

Вітчизняна модель регулювання альтернативної енергетики базується на розгалуженій системі нормативних актів, що інтегрують норми різних правових інститутів. Фундаментом функціонування є Закон України «Про ринок електричної енергії» [11], який регламентує правовий статус учасників енергоринку та встановлює організаційні вимоги до їхньої діяльності. Цей акт не лише спрямований на стабільність енергопостачання, а й містить імперативи щодо мінімізації екологічних ризиків. Зокрема, законодавство впроваджує вектори децентралізації енергосистеми через інструменти гарантованого викупу «чистої» генерації за спеціальними тарифами в межах балансуєчих груп (ст. 65), а також забезпечує преференції недискримінаційного приєднання виробників до загальної мережі (ст. 71). Окремо зафіксовано регуляторну роль оператора системи передачі у процесах стабілізації попиту та пропозиції (ст. 70), що є критичним для інтеграції нестабільних відновлюваних джерел [11].

Паралельно з цим, Закон України «Про альтернативні джерела енергії» окреслює ідеологічні та практичні засади експлуатації невичерпних ресурсів. Згідно зі статтею 3, вектор державної політики спрямований на послідовну інтенсифікацію частки ВДЕ у загальному балансі, що дозволяє знизити рівень енергетичної залежності від зовнішніх постачальників та зміцнити екологічну стійкість країни [12]. Таким чином, стимулювання регенеративної енергетики трактується як ключова складова природоохоронної стратегії, орієнтованої на декарбонізацію та послаблення техногенного тиску на навколишнє середовище.

Подальший розвиток правового регулювання відновлюваної енергетики відбувся у зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України» [13]. Цим нормативно-правовим актом було легалізовано використання систем накопичення енергії (BESS/УЗЕ), що дозволило виробникам електроенергії з відновлюваних джерел брати активну участь у балансуванні енергетичної системи. Крім того, законодавчі зміни запровадили концепцію «активного споживача» та надали можливість мікромережам продавати надлишки електроенергії без отримання ліцензії (ст. 9-6). Значним кроком стало також створення системи реєстру гарантій походження енергії (ст. 9-7), що сприяє підвищенню прозорості ринку та зміцненню довіри інвесторів до сектору відновлюваної енергетики.

Стратегічні орієнтири розвитку енергетичного сектору України визначені в Енергетичній стратегії України до 2050 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 року № 373-р [14]. Попри те, що під час дії правового режиму воєнного стану повний текст документа не оприлюднюється, офіційні повідомлення свідчать про спрямованість державної політики на інтеграцію України до європейської енергетичної системи та розвиток низьковуглецевої енергетики. Зокрема, передбачається суттєве розширення вітрової генерації до 140 ГВт, сонячної енергетики до 94 ГВт, а також створення систем накопичення енергії потужністю до 38 ГВт. Крім того, планується розвиток атомної, біоенергетичної та гідроенергетичної генерації [3]. Реалізація цих планів безпосередньо залежить від стабільності законодавчого регулювання та створення ефективних правових гарантій для залучення приватних інвестицій.

У сучасних умовах розвиток відновлюваної енергетики переходить від етапу кількісного нарощування потужностей до етапу їх інтеграції в єдину енергетичну систему. Однією з ключових тенденцій є поєднання генерації з сонячних та вітрових електростанцій із системами накопичення енергії та цифровими системами управління мережею, такими як SCADA та розумні лічильники. Для України це має особливе значення, оскільки дозволяє підвищити стійкість енергосистеми до зовнішніх загроз, зменшити пікові навантаження та забезпечити стабільність електропостачання навіть в умовах пошкодження енергетичної інфраструктури. У зв'язку з цим фінансова підтримка на міжнародному рівні дедалі більше спрямовується на ті енергетичні проекти, які здатні забезпечити прогнозованість генерації та інтеграцію із системами накопичення енергії [15].

Разом із тим, попри значний прогрес у правовому регулюванні розвитку відновлюваної енергетики, український ринок ВДЕ продовжує стикатися з рядом системних проблем. Однією з основних є нестабільність законодавчого середовища та недовіра інвесторів, що виникла внаслідок неодноразових змін державної політики підтримки «зеленої» енергетики. Зокрема, Наказ

Міністерства енергетики № 206 «Про розрахунки з виробниками за «зеленим» тарифом», який передбачав обмеження виплат виробникам електроенергії з відновлюваних джерел, хоча й був згодом скасований як такий, що суперечить законодавству, суттєво підірвав довіру інвесторів до державної політики у сфері розвитку ВДЕ. Наявність значної заборгованості перед виробниками електроенергії та занижені тарифи також негативно впливають на стабільність ринку. Зокрема, Постанова Верховного Суду від 08.09.2022 у справі № 640/4069/21 встановила факт протиправної спроби НКРЕКП змінити формулу розрахунку небалансів, переклавши фінансову відповідальність державного підприємства «Гарантований покупець» на приватних виробників електроенергії з відновлюваних джерел. Суд визнав такі дії дискримінаційними, наголосивши, що виробники повинні нести відповідальність лише за власні відхилення від прогнозованих графіків виробництва електроенергії [16].

Додатковим фактором, що ускладнює розвиток відновлюваної енергетики, є кризовий стан традиційного енергетичного сектору, зокрема вугільної галузі. Поєднання військових дій на сході України, тривалого недоінвестування та відсутності системних реформ призвело до фізичного зносу виробничих фондів та значних фінансових боргів перед НЕК «Укренерго» у розмірі 60 млрд гривень. Така ситуація створює інвестиційний вакуум та знижує ефективність функціонування енергетичного ринку. Як зазначає дослідниця Л. Ніколенко, інтеграцію відновлюваних джерел енергії стримують корупційні ризики, недостатня прозорість управління та декларативний характер окремих державних стратегій. Нинішня архітектура енергетичної системи значною мірою зберігає риси централізованої моделі, що сформувалася ще у радянський період, і залишається вразливою до зовнішніх викликів. З точки зору екологічного та конституційного права така ситуація може розглядатися як порушення обов'язку держави забезпечувати належні умови життя громадян, включаючи доступ до безпечної енергії, освіти, медичної допомоги та інших базових соціальних благ [2, с. 86–87].

Висновки. Отже, можна констатувати, що інтенсифікація використання відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) в Україні виступає фундаментальним чинником національної екологічної безпеки. У сучасних умовах воєнної дестабілізації «зелена» генерація трансформується у стратегічний ресурс зміцнення енергетичного суверенітету та виступає практичною гарантією реалізації конституційного права громадян на безпечне довкілля. Доведено, що нормативно-правовий масив регулювання ВДЕ є багаторівневою системою, сформованою під впливом міжнародних кліматичних конвенцій (зокрема Паризької угоди), Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року та стратегічних ініціатив Європейського зеленого курсу. Попри наявність сформованої законодавчої бази, сектор альтернативної енергетики в Україні стикається з низкою деструктивних чинників: нестабільністю законодавчого регулювання, фінансовою заборгованістю перед виробниками електроенергії з ВДЕ та недостатньою інституційною спроможністю окремих державних органів. Тому вважаємо за доцільне: 1) запровадження довгострокових гарантій для інвестування та незмінності регуляторного режиму підтримки галузі; 2) гармонізація з *acquis communautaire* в частині кліматичного та енергетичного регулювання; 3) стимулювання розвитку мікромереж (microgrids) та систем акумулювання енергії (Energy Storage), що є критичним для стійкості інфраструктури. Перспективним вектором реформування вбачається впровадження моделі інтегрованого екологічного енергопланування. Такий підхід дозволить синхронізувати цілі сталого розвитку з вимогами енергобезпеки, що сприятиме побудові ефективної низьковуглецевої економіки та повноцінній інтеграції України до єдиного енергопростору ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Беяневич О.А. Про застосування окремих положень Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2023. № 1. С. 71–82. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2022.1.7> (дата звернення: 11.03.2026).
2. Ніколенко Л. Особливості енергетичної трансформації України: правовий аспект. *Alfred Nobel University Journal of Law*. 2024. № 2 (9). С. 85–92. DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-2218-2024-2-9-7> (дата звернення: 11.03.2026).
3. Савченко О. Проблеми та перспективи розвитку відновлюваної енергетики в 2024 році. *LIGA ZAKON Бизнес*. 2024. 18 квіт. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/227024_problemi-ta-perspektivi-rozvitku-vidnovlyuvano-energetiki-v-2024-rots (дата звернення: 11.03.2026).

4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 11.03.2026).
5. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 11.03.2026).
6. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року: Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю 25.09.2015 / Організація Об'єднаних Націй. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda> (дата звернення: 11.03.2026).
7. Паризька угода / Організація Об'єднаних Націй. URL: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement> (дата звернення: 11.03.2026).
8. Європейський Зелений Курс: веб-сайт. *Екодія*. 8 травня 2023 рік. URL: https://ecoaction.org.ua/ievropejskyj-zelenyj-kurs.html?gad_source=1&gad_campaignid=15172720496&gbraid=0AAAAACVR_NSto1Yi24AZNkz4wcAOScWgf&gclid=Cj0KCQjw9-PNBhDfARIsABHN6-3NNgyUnX-0K-WonGIY9sM0FUvGAF6ldlNuC5gze15dq6vvJikHfKwaAhcPEALw_wcB (дата звернення: 17.03.2026).
9. REPowerEU: план швидкого зменшення залежності від російського викопного палива та прискорення «зеленого» переходу. *Держенергоефективності*. 18.05.2022. URL: <https://saee.gov.ua/news/repowereu-plan-svidkogo-zmensennia-zaleznosti-vid-rosiiskogo-vikopnogo-paliva-ta-priskorennya-zelenogo-perexodu> (дата звернення: 17.03.2026).
10. Європейський зелений курс / Європейська Комісія. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (дата звернення: 11.03.2026).
11. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> (дата звернення: 11.03.2026).
12. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 № 555-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. Ст. 155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text> (дата звернення: 11.03.2026).
13. Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України: Закон України від 30.06.2023 № 3220-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 82. Ст. 301. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3220-20#Text> (дата звернення: 11.03.2026).
14. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-р#Text> (дата звернення: 11.03.2026).
15. Ключові тренди, що визначають розвиток відновлюваної енергетики у 2026 році, які впливають на бізнес і регіони України. *European Business Association*. 2026. 13 січ. URL: <https://eba.com.ua/klyuchovi-trendy-shho-vyznachayut-rozvytok-vidnovlyuvanoyi-energetyky-u-2026-rotsi-yaki-vplyvayut-na-biznes-i-regiony-ukrayiny/> (дата звернення: 11.03.2026).
16. Постанова Верховного Суду у складі колегії Касаційного адміністративного суду від 08.09.2022 у справі № 640/4069/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106140918> (дата звернення: 11.03.2026).

Дата першого надходження рукопису до видання: 18.03.2026

Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 23.04.2026

Дата публікації: 10.05.2026

© Грузін А.М., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

UDC 349.6(061.1ЄС):330.341.1

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.94.2.29>

KEY CHALLENGES OF EU ENVIRONMENTAL LAW ARISING FROM THE EUROPEAN GREEN DEAL

Danyiuk L.R.,

*Candidate of Science in Law (PhD), Associate Professor
Head of the Department of Labour, Environmental and Agricultural Law
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
ORCID: 0000-0003-3201-8881*

Danyiuk L.R. Key challenges of EU environmental law arising from the European Green Deal.

The article examines the legal nature and specific features of EU environmental law in light of the objectives defined by the proclamation of the European Green Deal policy.

The presentation of the European Green Deal has generated considerable public interest and political debate. It has become evident that the chosen path is ambitious yet strategic and will require not only administrative decisions but also regulatory, market-based and procedural instruments, multifaceted cooperation, investment resources, information campaigns. At the same time, the transformations outlined in the Deal will have a cross-sectoral impact on all branches of the economy: industry, construction, agriculture, trade, governance, etc. and will necessitate extensive scientific research and technological innovation. Moreover, these changes will shape future environmental trends for the global community and significantly transform people's usual way of living life.

The analysis of the Communication from the European Commission makes it possible to identify the following key components of the European Green Deal: increasing the EU's climate ambition for 2030 and 2050; supplying clean, affordable and secure energy; mobilising industry for a clean and circular economy; building and renovating in an energy- and resource-efficient way; striving for zero pollution and a toxic-free environment; preserving and restoring ecosystems and biodiversity; the "Farm to Fork" strategy aimed at creating a fair, healthy and environmentally friendly food system; accelerating the transition to sustainable and smart mobility. In the meantime, the transformation of the EU economy towards a sustainable future is based on adequate financing and a just transition (leaving no one behind).

The article concludes that the planned actions reflected in the new strategic and programmatic EU documents, on the one hand, constitute independent directions of European policy, and on the other, are logically interconnected, mutually dependent and oriented towards achieving a common objective within the framework of the European Green Deal. They extend far beyond purely legal categories, as they require economic, technical and other forms of expertise, as well as a comprehensive understanding of internal processes. At the same time, they are not merely declarative; they demand concrete steps for practical implementation. This, in turn, necessitates the establishment of an appropriate legal framework and operation within a regulated legal order. Accordingly, the EU is intensifying its efforts to develop and refine legal mechanisms that ensure the implementation of the European Green Deal.

Key words: EU environmental law, EU environmental legislation, EU acquis, European Green Deal, sustainable development.

Данилюк Л.Р. Ключові виклики довкілєвого права ЄС, зумовлені Європейським зеленим курсом.

В статті проаналізовано основні завдання довкілєвого права ЄС у світлі цілей, визначених проголошенням політики Європейського зеленого курсу.

Представлення Європейського зеленого курсу зумовило суспільний інтерес і політичні дискусії. Стало очевидним, що обраний шлях є амбітним, але стратегічним і потребуватиме не тільки адміністративних рішень, а й регулятивних, ринкових, процедурних інструментів, різносторонньої співпраці, інвестиційних ресурсів, інформаційної кампанії. Водночас окреслені ним потенційні зміни матимуть кроссекторальний вплив на всі галузі економіки: промисловість, будівництво, сільське господарство, торгівлю, управління та інші й вимагатимуть потужних наукових досліджень та технологічних інновацій. Також вони без перебільшень формуватимуть

подальші довкілєві тенденції для всієї світової спільноти й одночасно суттєво видозмінюватимуть звичний людству спосіб організації життя.

Аналіз Communication from the European Commission дозволив виділити такі ключові елементи ЄЗК як: підвищення кліматичних амбіцій ЄС на 2030 і 2050 роки; постачання чистої, доступної та безпечної енергії; мобілізація промисловості для чистої й циркулярної економіки; будівництво та реконструкція енерго- й ресурсоефективним способом; прагнення до нульового забруднення для довкілля без токсичних речовин; збереження та відновлення екосистем і біорізноманіття; «від ферми до виделки»: справедлива, здорова й екологічно чиста продовольча система; прискорення переходу до сталої та розумної мобільності. При цьому трансформація економіки ЄС для сталого майбутнього базується на належному фінансуванні й справедливому переході (нікого не залишити позаду).

В статті зроблено висновок, що окреслені планові дії, які зафіксовані в нових стратегічних і програмних документах ЄС, з одного боку виступають самостійними напрямками європейської політики, а з іншого є логічно пов'язаними між собою, взаємозалежними та спрямованими на досягнення спільної мети в рамках ЄЗК. Вони далеко виходять за межі виключно правових категорій, оскільки потребують й економічних, технічних і інших знань та розуміння внутрішніх процесів. Водночас вони не є суто декларативними адже потребують реальних кроків для практичного втілення. Це в свою чергу вимагає оформлення належної юридичної основи та здійснення в регламентованому законному полі. Тому ЄС потрійно працює над розробкою та вдосконаленням правових механізмів, які запускають виконання вимог ЄЗК.

Ключові слова: довкілєве право ЄС, довкілєве законодавство ЄС, *acquis* ЄС, Європейський зелений курс, сталий розвиток.

Problem statement. EU environmental law is an autonomous branch of European law, represented by a body of legal norms regulating social relations concerning the protection, use and reproduction of natural objects and resources; the realisation and protection of environmental rights; ensuring environmental safety; the resolution of other environmental challenges in order to maintain a balance between economic, environmental and social interests.

Today, the environment is not merely a separate vector of EU policy or an obligatory element to be considered in the development of EU potential. It can confidently be stated that EU environmental law functions as a driving force and a guiding framework for the development of EU law as a whole. Environmental issues and the necessity of providing rational responses to them, as well as the need to elaborate a common roadmap for action, form the foundation of the EU's modern strategy and determine prospective directions both for the internal development of Member States and for the EU's external progress in the economic, environmental and social spheres. A vivid illustration of this is the EU's new initiative – the European Green Deal.

The article is aimed at analysing the principal tasks of EU environmental law in light of the objectives established by the proclamation of the European Green Deal policy.

The literature review on the topic indicates that environmental law doctrine devotes significant attention to the study of EU environmental law and its transformation in the context of contemporary challenges. The theoretical foundation of this article is based on the doctrinal contributions of H.V. Anisimova, H.I. Baliuk, A.P. Hetman, N.R. Kobetska, V.V. Kostytskyi, M.V. Krasnova, S.M. Kravchenko, N.R. Malysheva, A.K. Sokolova and others. Nevertheless, given the ongoing implementation of the European Green Deal, the issue of future developments in EU environmental law remains highly relevant and requires continuous scholarly inquiry.

Results and discussion. The European Green Deal (hereinafter – EGD) was presented in December 2019 during the implementation of the Seventh Environment Action Programme to 2020 “Living well, within the limits of our planet” [1]. Its proclamation has generated substantial public interest and political debate. It has become clear that the chosen trajectory is ambitious yet strategic and will require not only administrative decisions but also regulatory, market-based and procedural instruments, diversified cooperation, investment resources, information campaigns. The projected changes will exert a cross-sectoral influence on all areas of the economy: industry, construction, agriculture, trade, governance, etc. and will require extensive scientific research and technological innovation. They will also shape global environmental trends and significantly alter established patterns of living life.

It is a new growth strategy aimed at transforming the EU into a fair and prosperous society with a modern, resource-efficient and competitive economy, where by 2050 there will be no net greenhouse gas emissions,

and economic growth will be separated from the use of resources. It also seeks to protect, preserve and enhance the EU's natural capital and safeguard citizens' health and well-being from environment-related risks and impacts. At the same time, this transition must be just and inclusive. It has to place people first and address the needs of regions, industries and workers facing the greatest challenges [2].

The key policy areas of the EGD include clean energy, climate action, building and renovation, sustainable industry, sustainable mobility, pollution reduction, biodiversity, sustainable agriculture (the "Farm to Fork" strategy). Thus, the European Green Deal concerns not only climate policy but rather a broader green framework aimed at economic modernisation and economic growth compatible with living in harmony with the planet and its resources [3].

The analysis of the Communication from the European Commission allows the identification of the following key elements of the EGD: increasing climate ambition for 2030 and 2050; providing clean, affordable and secure energy; mobilising industry for a clean and circular economy; constructing and renovating in an energy- and resource-efficient manner; achieving zero pollution for a toxic-free environment; preserving and restoring ecosystems and biodiversity; ensuring a fair, healthy and environmentally friendly food system through the "Farm to Fork" strategy; accelerating the transition to sustainable and smart mobility. The transformation of the EU economy towards sustainability is grounded in adequate financing and a just transition principle (leaving no one behind).

In addition to its core policy directions, the Green Deal includes complementary instruments such as the Sustainable Europe Investment Plan, the European Climate Law, the Just Transition Mechanism, the European Climate Pact [4].

Achieving climate neutrality will require measures across all sectors of the EU economy, including investments in clean technologies, support for innovation, the production of cleaner, more affordable and sustainable forms of private and public transport, the decarbonisation of the energy sector, the renovation of buildings using energy-efficient technologies, enhanced cooperation with international partners to improve global environmental standards [5, p. 5–6].

Thus, the EDG serves as: a catalyst for the development of renewable energy; the substantial reduction of fossil fuel extraction and consumption; the transition to circular economy standards, the modernisation of its sectors (industry) and decarbonisation (reduction of emissions and adverse environmental impacts); the advancement of the IT sector; the development of sustainable, organic agriculture (primarily pesticide- and agrochemical-free); the implementation of effective state environmental policy and action aimed at biodiversity conservation; as well as further integration and regional cooperation with EU Member States [6].

In order to ensure the practical implementation of these objectives, the EU has developed a number of new strategies aligned with the goals of the EGD, including the EU Biodiversity Strategy for 2030 [7, p. 3], the Bioeconomy Strategy, the Chemicals Strategy, the Forest Strategy, the Plastics Strategy, the EU Soil Strategy for 2030, the Textile Strategy, the Water Resilience Strategy, the Circular Economy Action Plan, the Zero Pollution Action Plan and the Eighth Environment Action Programme to 2030 [8].

Accordingly, this package encompasses initiatives relating to climate, the environment, energy, transport, industry, agriculture and sustainable finance, which are closely interconnected [9, p. 2].

It is therefore appropriate to specify the current tasks envisaged for the implementation of the EGD requirements that constitute novel challenges for EU law. Given the significance of environmental action programmes for European environmental legislation, particular attention should be paid to the current – Eighth Environment Action Programme to 2030 [10], and its key provisions should be characterised.

The Programme establishes six interrelated thematic priority objectives to be achieved by 31 December 2030: 1) achieving greenhouse gas emission reductions by 2030 and climate neutrality by 2050; 2) enhancing adaptive capacity, strengthening resilience and reducing vulnerability to climate change; 3) advancing toward a model of regenerative growth, separating economic development from the use of resources and environmental degradation and accelerating the transition to a circular economy; 4) striving for zero pollution, in particular for air, water and soil, while safeguarding the health and well-being of Europeans; 5) protecting, preserving and restoring biodiversity and strengthening natural capital; 6) reducing environmental and climate pressures related to production and consumption (especially in the fields of energy, industry, construction, infrastructure, mobility, tourism, international trade and the food system) [11].

Among other tasks contained in the aforementioned strategies and action plans, the following may be distinguished:

1) biodiversity: establishing a broader network of protected areas on land and at sea; launching the EU Nature Restoration Plan; implementing measures to ensure the necessary transformative changes

(unlocking financing, developing an enhanced governance system) and to address the global biodiversity crisis [12];

2) bioeconomy: ensuring the long-term competitiveness of the EU bioeconomy and investment security; increasing a resource-efficient and circular use of biological resources; ensuring a competitive and sustainable supply of biomass; positioning the EU in the rapidly growing international markets for biomaterials, biomanufacturing, biochemicals, as well as the agri-food and biotechnology sectors [13];

3) chemicals: banning the most harmful chemicals in consumer products – permitting their use only where essential; taking into account the “cocktail effect” of chemicals in risk assessments; progressively discontinuing per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS) in the EU, except where their use is deemed essential, etc. [14];

4) forests: promoting the sustainable development of a forest bioeconomy for the production of long-lived wood products; ensuring the sustainable use of wood resources for bioenergy; fostering a non-wood forest bioeconomy, including ecotourism; developing skills and empowering individuals for a sustainable forest bioeconomy; protecting the remaining primary and old-growth forests; ensuring forest restoration and strengthening sustainable forest management to enhance climate adaptation and forest resilience; restoring forest biodiversity; providing financial incentives to improve both the quantity and quality of forests [15];

5) plastics: introducing economically viable recycling; reducing plastic waste; encouraging innovation and investment; promoting global change [16];

6) soils: developing a specific legislative proposal on soil health by 2025; promoting sustainable soil management as a standard practice; restoring managed and drained peatlands; assessing the need for a legally binding “soil passport”; developing a common methodology for assessing desertification and land degradation; expanding research, data collection and monitoring efforts through public engagement and the mobilisation of financial resources [17].

7) textile industry: establishing design requirements for textile products to ensure greater durability, improved reparability and recyclability, as well as minimum recycled content requirements; providing clearer information and introducing a digital product passport; reducing overproduction and overconsumption; preventing the destruction of unsold or returned textile goods; regulating the issue of unintentional microplastic releases from synthetic textiles; introducing extended producer responsibility schemes for textile products, etc. [18].

8) water: restoring and protecting the water cycle; building a water-smart economy; ensuring access to clean and affordable water for all [19].

9) circular economy: making sustainable products the norm; empowering consumers; focusing on sectors that use the most resources, and where the potential for circularity is high; ensuring waste reduction; making circularity beneficial for people, regions and cities; leading global efforts toward a circular economy [20].

10) zero pollution: improving air quality to reduce the number of premature deaths caused by air pollution by 55%; improving water quality by reducing waste, marine plastic litter (by 50%) and microplastics released into the environment (by 30%); improving soil quality by reducing nutrient losses and the use of chemical pesticides by 50%; reducing by 25% the share of EU ecosystems where air pollution threatens biodiversity; decreasing by 30% the proportion of people chronically affected by transport noise; significantly reducing waste generation and cutting residual municipal waste by 50% [21].

As can be seen, the outlined planned actions enshrined in the new strategic and programmatic EU documents, on the one hand, constitute independent directions of European policy and, on the other hand, are logically interconnected, mutually interdependent and aimed at achieving a common objective within the framework of the EGD. They extend far beyond purely legal categories, as they require economic, technical and other forms of expertise, as well as an understanding of internal processes. At the same time, they are not merely declaratory in nature, since they necessitate concrete steps for practical implementation. This, in turn, requires the establishment of an appropriate legal framework and action within a regulated legal field. Consequently, the EU is intensifying its efforts to develop and refine legal mechanisms that ensure the implementation of the EGD requirements.

For example, in 2021, within the framework of the EGD, the European Commission proposed an additional package of legislative initiatives – the “Fit for 55” package – which established a broader range of climate and energy objectives for EU Member States [22, p. 67]. It contains five entirely new proposals aimed at addressing specific problems related to global climate change. In particular, these initiatives include: 1) FuelEU Maritime – aimed at stimulating the use of renewable and low-carbon fuels in maritime transport; 2) CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) – designed to prevent the relocation of production outside the Union in order

to offset carbon emission reductions within the EU itself; 3) ReFuelEU Aviation – intended to increase the share of environmentally sustainable aviation fuels (primarily synthetic fuels) by boosting both demand and supply in order to reduce harmful aviation emissions; 4) The Social Climate Fund – aimed at providing support to vulnerable entities affected by the price impact of the emissions trading system; the Fund is planned for the period 2026–2032, with expenditures potentially commencing in 2026; it will form part of the EU budget; 5) The EU Forest Strategy – aimed at ensuring the protection and restoration of EU forests through tree planting, safeguarding forest biodiversity, the rational use of forest resources and the protection of primary forests, which account for approximately three percent of the Union’s territory [23, p. 187].

In response to Russia’s military aggression against Ukraine and the resulting energy crisis, the European Commission supplemented its climate regulation with the REPowerEU plan that aims to eliminate the EU’s dependence on Russian gas by 2027 and is based on three main pillars: energy savings, renewable energy sources and diversification of natural gas supplies [22, p. 68]. Subsequently, in March 2023, the European Commission presented a proposal for long-awaited electricity market reforms intended to reduce Member States’ dependence on natural gas, create stronger incentives for the development of renewable energy sources and assist industry in decarbonising [22, p. 69].

Conclusions. Following the proclamation of the European Green Deal, it has become evident that the chosen path will require not only administrative decisions but also regulatory, market-based and procedural instruments, multifaceted cooperation, investment resources and information campaigns. At the same time, the envisaged changes will have a cross-sectoral impact on all branches of the economy: industry, construction, agriculture, trade, governance, etc. and will necessitate robust scientific research and technological innovation. Moreover, they will, without exaggeration, shape future environmental trends for the global community as a whole while simultaneously significantly transforming the established ways in which societies organise their lives.

The analysis of the Communication from the European Commission makes it possible to identify the following key elements of the EGD: increasing the EU’s climate ambitions for 2030 and 2050; supplying clean, affordable and secure energy; mobilising industry for a clean and circular economy; building and renovating in an energy- and resource-efficient manner; striving for zero pollution in a toxic-free environment; preserving and restoring ecosystems and biodiversity; the “Farm to Fork” strategy: ensuring a fair, healthy and environmentally friendly food system; accelerating the transition to sustainable and smart mobility. At the same time, the transformation of the EU economy toward a sustainable future is grounded in adequate financing and a just transition (leaving no one behind).

The outlined planned actions enshrined in the new strategic and programmatic EU documents, on the one hand, constitute independent directions of European policy and, on the other hand, are logically interconnected, mutually interdependent and oriented toward achieving a common objective within the framework of the EGD. They extend far beyond purely legal categories, as they require economic, technical and other expertise, as well as an understanding of internal processes. At the same time, they are not merely declaratory, as they require tangible steps for practical implementation. This, in turn, necessitates the establishment of an appropriate legal framework and action within a regulated legal order. Therefore, the EU is intensively engaged in developing and improving legal mechanisms that ensure the effective implementation of the EGD requirements.

REFERENCES:

1. On a General Union Environment Action Programme to 2020 ‘Living well, within the limits of our planet’: Decision of the European Parliament and of the Council of 20.11.2013. No 1386/2013/EU. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2013/1386/oj/eng> (Last accessed: 24.03.2026).
2. The European Green Deal: Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions of 11.12.2019. COM/2019/640 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0640> (Last accessed: 24.03.2026).
3. European Green Deal. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobotnictvo/klimat-yevropejska-zelena-ugoda> (Last accessed: 24.03.2026).
4. European Green Deal. URL: <https://ecoaction.org.ua/ievropejskyj-zelenyj-kurs> (Last accessed: 24.03.2026).
5. Foreign Policy Council “Ukrainian Prism”. European Green Deal foreign policy and security dimension of Ukraine’s participation. 81 p. URL: <https://prismua.org/wp-content/uploads/2022/01/Green-Deal.pdf> (Last accessed: 24.03.2026).

6. Why Ukraine needs the European Green Deal. URL: <https://epl.org.ua/human-posts/navishho-ukrayini-yevropejskyj-zelenyj-kurs/> (Last accessed: 24.03.2026).
7. Danyliuk L. R. Legal Protection of Biological Diversity in the EU. *Law and Society*. 2022. Volume 5. P. 3–10. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/lsp/article/view/6485> (Last accessed: 24.03.2026).
8. European Green Deal. The EU's roadmap for a sustainable economy, striving to make Europe climate neutral in 2050. URL: <https://ecoaction.org.ua/ievropejskyj-zelenyj-kurs/> (Last accessed: 24.03.2026).
9. Kytsyuk I.V., Naumenko N.S., Prysiazhniuk V.V. European Green Deal: Opportunities and Consequences for Ukrainian Business. *Economy and Society*. 2023. № 56. 7 p. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3048/2969> (Last accessed: 24.03.2026). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-87>.
10. On a General Union Environment Action Programme to 2030: Decision of the European Parliament and of the Council of 06.04.2022. (EU) 2022/591. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32022D0591> (Last accessed: 24.03.2026).
11. Environment action programme to 2030. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/environment-action-programme-2030_en (Last accessed: 24.03.2026).
12. Biodiversity strategy for 2030. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_en#implementation (Last accessed: 24.03.2026).
13. Bioeconomy Strategy. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/bioeconomy-strategy_en (Last accessed: 24.03.2026).
14. Chemicals strategy. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/chemicals-strategy_en (Last accessed: 24.03.2026).
15. EU Forest Strategy for 2030. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/forest-strategy_en (Last accessed: 24.03.2026).
16. Plastics strategy. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/plastics-strategy_en#actions (Last accessed: 24.03.2026).
17. Soil Strategy for 2030. URL: https://environment.ec.europa.eu/topics/soil-health/soil-strategy-2030_en (Last accessed: 24.03.2026).
18. EU strategy for sustainable and circular textiles. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/textiles-strategy_en (Last accessed: 24.03.2026).
19. Water resilience strategy. URL: https://commission.europa.eu/topics/environment/water-resilience-strategy_en (Last accessed: 24.03.2026).
20. Circular Economy Action Plan. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en (Last accessed: 24.03.2026).
21. Zero Pollution Action Plan. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/zero-pollution-action-plan_en (Last accessed: 24.03.2026).
22. Ukraine's Green Recovery: Guiding Principles and Tools for Decision-Makers. 188 p. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-04/undp-ua-green-recovery-ukr.pdf> (Last accessed: 24.03.2026).
23. Sherstiuk S.V., Sherstiuk K.D. The European Green Deal: Opportunities and Challenges for Ukraine in Implementing the EU Climate Policy. *Juridical scientific and electronic journal*. 2024. № 9. P. 186–188. URL: http://lsej.org.ua/9_2024/43.pdf (Last accessed: 24.03.2026). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/41>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 01.04.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 23.04.2026
Дата публікації: 10.05.2026

© Данилюк Л.Р., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0